

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Jana Kratochvíla ve věci

žalobkyně: **Růnová v.o.s.**
sídlem Vrbenská 511/25a, 370 01 České Budějovice

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o žalobě proti výroku II. rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 8. 7. 2021, č. j. MSP-14/2021-ODKA-ROZ/3,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení výroku II. rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 8. 7. 2021 č. j. MSP-14/2021-ODKA-ROZ/3 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým ministryně rozhodla o rozkladu žalobkyně proti rozhodnutí Shodu s prvopisem potvrzuje X

žalovaného ze dne 14. 12. 2020 č. j. MSP-53/2019-OINS-SRIS/15 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaný shledal žalobkyni vinnou tím, že:

- a) *jako insolvenční správkyně zastoupená ohlášenými společníky JUDr. Inkou Růnovou a PhDr. Jitkou Kňourkovou Růnovou v insolvenčním řízení vedeném s dlužníkem J. V., bytem X, pod sp. zn. KSCB 41 INS 2319/2017 u Krajského soudu v Českých Budějovicích, dne 19. 10. 2017 v rozporu se znaleckým posudkem č. 166-24/2017 ze dne 7. 10. 2017 uvedla, že ¼ podíl dlužníka na nemovitostech p. č. A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, vše v k. ú. O, má hodnotu 255.290,- Kč, přičemž podle tohoto znaleckého posudku byly na hodnotu 235.290,- Kč oceněny pouze nemovitosti p. č. H, I, J, vše v k. ú. O, a to jako celek, nikoli jen ¼ podíl, a dále v soupise majetkové podstaty doručeném Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 17. 6. 2019 v rozporu se znaleckým posudkem č. 166-24/2017 ze dne 7. 10. 2017 uvedla, že dlužníkův ideální podíl o velikosti ¼ na pozemcích p. č. H, I a J, vše v k. ú. O, má hodnotu 58.822,50 Kč, ačkoliv v tomto znaleckém posudku byly nemovitosti p. č. H, I a J, vše v k. ú. O, oceněny jako celek a znalecký posudek na ideální podíl o velikosti ¼ na těchto pozemcích vypracován nebyl, tedy opakovaně porušila povinnost ocenit majetek sepsaný do majetkové podstaty obvyklou cenou stanovenou v § 219 odst. 5 ve spojení s § 219 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 31. 5. 2019.“*
- b) *jako insolvenční správkyně zastoupená ohlášenými společníky JUDr. Inkou Růnovou a PhDr. Jitkou Kňourkovou Růnovou v insolvenčním řízení vedeném s dlužníkem J. V., bytem X, pod sp. zn. KSCB 41 INS 2319/2017 u Krajského soudu v Českých Budějovicích, při zpeněžování ¼ podílu na nemovitostech p. č. A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, vše v k. ú. O, a M. V., bytem Y, k navýšení kupní ceny a neumožnila tak spoluvlastníkům, v rozporu se zákonnou úpravou stanovenou v § 1124 odst. 1, § 2143, § 2147 odst. 1, 2 a § 2148 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2018, vykonat jejich zákonné předkupní právo, tedy závažně porušila povinnost respektovat při zpeněžování majetkové podstaty zákonná předkupní práva stanovenou v § 284 odst. 2 ve spojení s § 398 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 31. 5. 2019.“*

Podle výroku II. prvostupňového rozhodnutí žalobkyně výše uvedeným jednáním spáchala přestupky podle § 36b odst. 1 písm. i) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění od 1. 6. 2019 (dále jen „zákon o insolvenčních správcích“). Za to jí byla uložena pokuta v úhrnné výši 117.000,- Kč dle § 36b odst. 4 písm. f) zákona o insolvenčních správcích (výrok III.).

3. Ministryně spravedlnosti napadeným rozhodnutím zrušila prvostupňové rozhodnutí ve výroku I. písm. b) pro nepřezkoumatelnost. Z důvodu vzájemné provázanosti výroků zrušila současně také navazující výroky II., III. a IV.
4. Ohledně výroku I. písm. a) prvostupňového rozhodnutí ministryně v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že žalobkyně popsáním jednáním spáchala přestupek podle § 36b odst. 1 písm. i) zákona o insolvenčních správcích. Ve vztahu k tomuto výroku ministryně neshledala žádnou vadu rozhodnutí ani řízení, která by mohla zapříčinit rozpor prvostupňového rozhodnutí s právními předpisy.

Shodu s prvopisem potvrzuje X

II. Obsah žaloby

5. Žalobkyně namítá, že ministryně nijak nereagovala na námitku, že je „*zcela nerozhodné, že spoluvlastnický podíl dlužníka na pozemcích p. č. H, I a J v k. ú. O byl oceněn příslušným zlomkem z ceny těchto pozemků jako celku, neboť podstatné je, že šlo skutečně o cenu obvyklou, což bylo potvrzeno i obviněným později předloženým znaleckým posudkem.*“
6. Žalobkyně popírá, že se mohla dopustit přestupku. Příslušná skutková podstata v zákoně o insolvenčních správcích vyžaduje opakované porušení zákona. Žalobkyně však zákon porušila pouze jednou, a to v důsledku administrativního pochybení zaměstnance. Ke druhému porušení zákona už nedošlo, neboť zákon vyžadoval ocenit nemovitý majetek cenou obvyklou. V soupisu majetkové podstaty, zveřejněném v insolvenčním rejstříku pod B-25, již žalobkyně ocenila dlužníkův podíl správně, tedy cenou odpovídající ceně obvyklé, jak později potvrdil znalecký posudek ze dne 28. 2. 2020 č. 168-26/2020.
7. Žalobkyně dále podotýká, že ani případné opakované porušení zákona automaticky neimplikuje odpovědnost žalobkyně za přestupek. Žalobkyně nepovažuje ji vytýkané jednání za společensky škodlivé. Je trestána za administrativní pochybení zaměstnance, které vzápětí napravila. Nebyla tedy naplněna materiální stránka přestupku.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný zdůraznil, že skutková podstata přestupku byla naplněna až druhým předložením soupisu, kdy došlo podruhé k porušení povinnosti ocenit majetek sepsaný do majetkové podstaty obvyklou cenou. V daném případě přitom jde o přestupek hromadný, neboť zákon pro vznik odpovědnosti za přestupek vyžaduje více útoků spojených společným záměrem.
9. Žalobkyně porušila své povinnosti tím, že v soupise majetkové podstaty hodnotu předmětných pozemků uvedla v rozporu se znaleckým posudkem, neboť ve znaleckém posudku nebyly příslušné pozemky uvedeny. Žalobkyně tedy ocenila pozemky vlastní úvahou bez opory ve znaleckém posudku.
10. Pokud jde o znalecký posudek ze dne 21. 2. 2020 č. 166-24/2017 a stanovisko ke znaleckému posudku ze dne 28. 2. 2020 č. 168-26/2020, na které žalobkyně poukazuje, tyto byly vypracovány až dodatečně, po spáchání přestupku, patrně v reakci na přestupkové řízení, které bylo zahájeno dne 27. 1. 2020.
11. Výše uvedené argumenty žalovaného jsou obsaženy už v napadeném rozhodnutí, zejména v jeho bodech 48 až 50. Veškeré námitky žalobkyně tak byly v napadeném rozhodnutí náležitě vypořádány.
12. K tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaný doplnil, že subjektivní nesouhlas žalobkyně s odůvodněním a závěry napadeného rozhodnutí nezpůsobují jeho nepřezkoumatelnost.
13. Ohledně materiální stránky přestupku žalovaný zopakoval, že má materiální stránku přestupku za naplněnou i po zrušení části napadeného rozhodnutí.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

14. Soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými

Shodu s prvopisem potvrzuje X

je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

15. O věci soud rozhodl bez nařízení ústního jednání postupem podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali.
16. Podle § 36b odst. 1 písm. i) zákona o insolvenčních správcích *se insolvenční správce dopustí přestupku tím, že „při výkonu funkce insolvenčního správce závažným způsobem poruší nebo opakovaně porušuje povinnost stanovenou insolvenčním zákonem“.*
17. Podle § 36b odst. 4 písm. f) zákona o insolvenčních správcích lze za přestupek dle § 36b odst. 1 písm. i) téhož zákona *uložit pokutu do 5 000 000 Kč.*
18. Z povahy věci se soud nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. K případné nepřezkoumatelnosti je soud ostatně povinen přihlížet z úřední povinnosti.
19. Nepřezkoumatelnost je vada rozhodnutí spočívající v jeho nesrozumitelnosti či vnitřní rozpornosti takového rázu, že z něj například nelze vůbec vyčíst, jak správní orgán rozhodl, jakými úvahami se ve svém rozhodování řídil a podobně. Vady takové intenzity soud v napadeném rozhodnutí neshledal. O přezkoumatelnosti rozhodnutí ostatně svědčí sama žalobní argumentace. Žalobkyně reaguje na konkrétní nosné důvody napadeného rozhodnutí a se zřetelně formulovanými úvahami žalovaného věcně polemizuje.
20. Žalobkyně namítala nevypořádání námítky, že není podstatné, že k ocenění podílu na příslušných pozemcích v soupisu majetkové podstaty došlo vlastní úvahou žalobkyně bez podkladu ve znaleckém posudku, když je ocenila částkou odpovídající ceně obvyklé. Na danou námitku dle soudu žalovaný zčásti reagoval a vysvětlil, proč ji nepovažuje za důvodnou, a to v rámci posouzení, zda bylo možno jednání žalobkyně hodnotit pouze jako administrativní pochybení (viz body 48 – 50 napadeného rozhodnutí). Navíc nelze pominout, že rozhodnutí správního orgánu I. a II. stupně tvoří jeden celek, přičemž žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí výslovně uvedl, že je nedostatečné, pokud jsou nemovitosti oceněny znaleckým posudkem jako celek (viz bod 30). Soud tedy nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí neshledal.
21. Pro úplnost soud uvádí, že z napadeného rozhodnutí jednoznačně také vyplývá, že žalobkyni bylo kladeno za vinu chybné ocenění podílu na pozemcích (viz i výrok rozhodnutí, který je pro vymezení skutku klíčový). Námitku žalobkyně, že nebyla uznána vinnou za „chybné uvedení dlužníkovy podílu“, soud proto nepovažuje za důvodnou. Žalobkyně pouze polemizuje s volbou slov v odůvodnění napadeného rozhodnutí, které však nemá jakýkoli dopad na přezkoumatelnost či zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
22. K závěrům žalovaného o opakovaném porušení zákona o insolvenčních správcích soud uvádí následující.
23. Podle § 219 odst. 4 a 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“):
„(4) Je-li uplatněno právo na uspokojení přihlášené pohledávky ze zajištění nebo má-li být majetková podstata zpeněžena podle § 290 nebo 292, insolvenční správce zadá znalci ocenění hodnoty zajištění a v případě podle § 290 nebo 292 ocenění hodnoty zpeněžovaného majetku vždy; odstavec 3 se použije přiměřeně.“

Shodu s prvopisem potvrzuje X

(5) *Při ocenění podle odstavců 1 až 4 se majetek oceňuje obvyklou cenou. Postup podle odstavců 1 až 4 se neuplatní, byl-li ustanoven znalec podle § 153 odst. 1.“*

24. Z citovaných ustanovení vyplývá, že z pohledu insolvenčního zákona je podstatné, zda byla dodržena patřičná metoda ocenění, tedy zda ocenění provedl znalec. Soud přitom podotýká, že ačkoliv se v odůvodnění napadeného rozhodnutí hovoří o porušení povinnosti „ocenit majetek cenou obvyklou“, je zcela zjevné, že se tím implicitně míní také porušení povinnosti zadat znalci ocenění hodnoty předmětných nemovitých věcí.
25. Soud konstatuje, že žalobkyně předepsanou metodu ocenění nedodržela, neboť v obou případech, které byly žalobkyni vytknuty, žalobkyně provedla ocenění dlužníkovu podílu na příslušných pozemcích bez podkladu v podobě znaleckého posudku. Žalobkyně nepředložila žádný důkaz, který by byl způsobilý tento závěr vyvrátit, což dle přesvědčení soudu platí i pro znalecký posudek ze dne 7. 10. 2017 č. 166-24/2017 a znalecký posudek ze dne 28. 2. 2020 č. 168-26/2020, respektive stanoviska znalce ke znaleckému posudku ze dne 21. 2. 2020 č. 166-24/2017.
26. Pokud se jedná o znalecký posudek č. 166-24/2017 a jeho vztah k prvnímu vytčenému porušení povinnosti (ze dne 19. 10. 2017), žalovaný i ministryně spravedlnosti se k němu podrobněji vyjádřili v prvostupňovém i napadeném rozhodnutí. A soud s jejich hodnocením (ne)relevantnosti daného znaleckého posudku souhlasí. Znalec ocenil jiné nemovitosti, než které měly být oceněny žalobkyní, a jejichž hodnotu měla žalobkyně vyčíslit v soupisu majetkové podstaty ze dne 19. 10. 2017. Znalec oceňoval užší soubor pozemků a tento soubor byl navíc znalcem oceňován jako celek, ačkoliv měl být oceněn dlužníkův čtvrtinový podíl. V případě prvního vytýkaného porušení insolvenčního zákona má tedy soud za prokázané, že zákon skutečně porušen byl, což ostatně připouští i sama žalobkyně.
27. V případě druhého chybného ocenění bylo žalobkyni vytčeno, že v soupisu majetkové podstaty dne 17. 6. 2019 ocenila nemovité věci dlužníka opět bez podkladu v podobě znaleckého posudku. V daném případě sice tentokrát šlo o stejný soubor pozemků, který byl oceněn znalcem v příslušném posudku (znalecký posudek č. 166-24/2017), avšak v soupisu majetkové podstaty měl být oceněn pouze čtvrtinový podíl dlužníka. Žalobkyně provedla ocenění podílu zjevně výlučně na základě vlastního výpočtu, kdy hodnotu souboru lesních pozemků (oceněného znalcem jako celek) vydělila čtyřmi. Jiný výklad skutkových okolností v případě druhého vytčeného ocenění není dle soudu možný, neboť žalobkyně dosud nedoložila jiný znalecký posudek, než je výše citovaný.
28. Soud přitom souhlasí se žalovaným, že ani dodatečně vypracovaný znalecký posudek č. 168-26/2020 ze dne 28. 2. 2020 nemá ve vztahu k porušení insolvenčního zákona valnou relevanci. Posudek byl vypracován o více než půl roku později od porušení zákona, přičemž úvahu žalovaného, že opatření posudku mohlo být motivováno až zahájeným přestupkovým řízením, má soud za logickou a oprávněnou. K tomuto znaleckému posudku pak soud dodává, že předmětem ocenění dle tohoto posudku nebylo stanovení ceny obvyklé za čtvrtinový podíl na lesních pozemcích. Jako „účel posudku“ je v posudku uvedeno „pro účely zpeněžení v rámci insolvenčního řízení, ocenění ¼ hodnoty majetku“, přičemž majetkem je soubor tří lesních pozemků (jako celek). Toto ocenění bylo provedeno „k datu posouzení v terénu dne 1. 10. 2017“. Z uvedeného soud seznává, že znalec byl dotázán nikoliv na obvyklou cenu čtvrtinového podílu na lesních pozemcích, nýbrž

na čtvrtinovou hodnotu lesních pozemků jako celku. Podle soudu přitom nejde o zcela nepodstatný rozdíl.

29. Podle § 2 zákona odst. 2 o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, se obvyklou cenou „rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumějí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumějí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládáná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu majetku nebo služby a určí se ze sjednaných cen porovnáním.“
30. Soud považuje za obecně známou skutečnost, že obvyklá cena ideálních podílů na nemovitých věcech (tedy včetně lesních pozemků) bývá zpravidla nižší, než by byl odpovídající podíl z obvyklé ceny nemovitých věcí obchodovaných vcelku. Je to dáno nižší obchodovatelností spoluvlastnických podílů. Zájemce o koupi podílu musí počítat s tím, že se koupí nestane výlučným vlastníkem věci, tedy nemůže s pozemky nakládat libovolně, jako by byl vlastníkem celých pozemků. Při nakládání musí spolupracovat s dalšími spoluvlastníky, což mohou být jemu osobně neznámé osoby. Spoluvlastnictví nelze ztotožnit ani se situací, kdyby se čtvrtina lesních pozemků vydělila jako samostatné pozemky. Případnému vydělení ze spoluvlastnictví musí předcházet určitá dohoda spoluvlastníků, řada právních kroků, poplatkových povinností a podobně. Soud proto významně pochybuje, že by znalce stanovená hodnota „*1/4 hodnoty majetku*“ odpovídala hodnotě „*podílu o velikosti ideální 1/4 z majetku (lesních pozemků)*“. Jakákoliv reflexe nižší obchodovatelnosti spoluvlastnického podílu ve znaleckém posudku č. 168-26/2020 chybí.
31. Na podporu své úvahy o nutnosti zohlednění nižší obchodovatelnosti spoluvlastnického podílu soud odkazuje na znalecký posudek ze dne 10. 5. 2020 č. 1247-15-2018, který je součástí správního spisu a kde znalec nižší obchodovatelnost podílu výslovně zohlednil ve výsledné kalkulaci. Konkrétně na straně 8 uvedeného posudku se píše: „*Na základě porovnání s nemovitostmi dostupnými na realitním trhu, jejich poloze, velikosti a využití byla porovnávací hodnota navržena s přihlédnutím k omezené prodejnosti vlivem spolupodílového vlastnictví při spodní hranici nabízených pozemků...*“
32. S ohledem na výše uvedené soud tedy musí odmítnout námitku, že ze znaleckého posudku č. 168-26/2020 vyplývá, že druhé chybné ocenění provedené žalobkyní nemělo fakticky žádný negativní dopad, neboť obvyklá cena podílu na lesních pozemcích odpovídala ceně dle znaleckého posudku. Proto také je správný závěr žalovaného, že příslušná ustanovení insolvenčního zákona o oceňování porušila žalobkyně dvakrát, tudíž opakovaně.
33. Dále soud posoudil námitku, že jednání žalobkyně popsané ve výroku I. písm. a) prvostupňového rozhodnutí nenaplňuje materiální znak přestupku, avšak neshledal ji důvodnou. Žalobkyně ohrozila veřejný zájem na řádném výkonu činnosti insolvenčních správců, což je vysoce odborná a odpovědná činnost, mající zásadní dosah do majetkové sféry dlužníka a jeho věřitelů, která je vyhrazena jen mimořádně kvalifikovaným jedincům. Potřeba hnát žalobkyni k odpovědnosti za přestupek je dána nutností chránit zájem na

Shodu s prvopisem potvrzuje X

tom, aby činnost insolvenčního správce vykonávaly pouze osoby důvěryhodné a náležitě odborně způsobilé. Navíc argument žalobkyně, že jí uvedené ocenění podílu na lesních pozemcích ze dne 17. 6. 2019 odpovídalo jeho ceně obvyklé, byl vyvrácen. Není tedy ani pravdou, že žalobkyně předchozí administrativní pochybení zaměstnance „vzápětí napравиła“.

V. Závěr

34. Žalobkyně se svými námitkami tedy neuspěla; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 16. března 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje X

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X